

Byla C-752/22**Prašymas priimti prejudicinį sprendimą****Gavimo data:**

2022 m. gruodžio 9 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Korkein hallinto-oikeus (Vyriausiasis administracinis teismas, Suomija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2022 m. gruodžio 2 d.

Apeliantas:

EP

Kita proceso šalis:

Maahanmuuttovirasto (Imigracijos institucija)

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS**Tarpinis sprendimas**

<...>

<...>

Pagrindinės bylos dalykas

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 267 straipsnį

<...>

Pagrindinės bylos dalykas ir reikšmingos faktinės aplinkybės

- 1 Apeliantas yra Rusijos Federacijos pilietis, jis pateikė Rusijos Federacijos išduotą pasą, galiojantį iki 2024 m. gruodžio 26 d. Apeliantas turi Estijos 2019 m. liepos 12 d.–2024 m. liepos 12 d. laikotarpiui išduotą ilgalaikį leidimą gyventi ES.

- 2 Dar 2017 m. vasario 9 d. apeliantas buvo išsiųstas iš Suomijos į Estiją. Jam buvo nustatytas draudimas atvykti į Suomiją dvejus metus nuo 2017 m. vasario 8 d. iki 2019 m. vasario 7 d. Vėliau, 2017 m. kovo 16 d. ir 2018 m. lapkričio 26 d., apeliantas vėl buvo išsiųstas iš Suomijos į Estiją; atsižvelgiant į tai, jam nustatytas draudimas atvykti į Suomiją dvejus metus nuo 2018 m. lapkričio 27 d. iki 2020 m. lapkričio 27 d. Prieš nagrinėjant šią bylą, 2019 m. liepos 8 d. apeliantas dar kartą buvo išsiųstas iš Suomijos į Estiją, jam nustatytas draudimas atvykti į Suomiją ketverius metus nuo 2019 m. liepos 8 d. iki 2023 m. liepos 8 d. 2019 m. lapkričio 16 d. apeliantas vėl aptiktas Suomijoje.
- 3 Suomijoje apeliantui buvo skirtos piniginės baudos už du Užsieniečių įstatymo pažeidimus, už vairavimą esant sunkiam neblaivumo laipsniui ir vairavimą be vairuotojo pažymėjimo – 80 dienų laisvės atėmimo bausmė, bausmės vykdymą atidedant, ir bauda už draudimo atvykti pažeidimą. Be to, apeliantas buvo įtariamas vagyste sunkinančiomis aplinkybėmis, draudimo atvykti pažeidimu, klastojimu, įtariamas dviem atvejais nurodęs klaidingą vardą ir pavardę, dviem atvejais vairavęs be vairuotojo pažymėjimo ir esant sunkiam neblaivumo laipsniui.
- 4 Per žodinę proceso dėl nagrinėjamo išsiuntimo dalį 2019 m. lapkričio 18 d. apeliantas pareiškė, kad atsisako būti išsiųstas į Rusijos Federaciją. Kita vertus, jis neatsisakė būti išsiųstas į savo gyvenamosios vietos šalį – Estiją. Apeliantas nurodė, kad laikinai gyvena Suomijoje ir dirba dviejose Suomijoje įmonėse. Kaip nurodė apeliantas, jis neturi jokių kitų ryšių su Suomija. Apeliantas nurodė, kad jo nepilnametis vaikas gyvena pas jo buvusią partnerę Estijoje.
- 5 Ginčijamu 2019 m. lapkričio 19 d. sprendimu *Maahanmuuttovirasto* išsiuntė apeliantą į kilmės šalį, Rusijos Federaciją, motyvuodama, be kita ko, tuo, kad apeliantas kelia grėsmę viešajai tvarkai ir saugumui. *Maahanmuuttovirasto* nustatė draudimą apeliantui atvykti į Šengeno erdvę ketverių metų laikotarpiui nuo jo išvykimo iš Šengeno erdvės dienos. Remiantis *Maahanmuuttovirasto* sprendimu, apeliantas nepateikė įrodymų apie savo šeimos ryšį Estijoje. Be to, jis neturėjo teisę dirbti Suomijoje suteikiančio leidimo gyventi šalyje.
- 6 *Maahanmuuttovirasto* tą pačią dieną pradėjo konsultacijas su Estija dėl galimo leidimo gyventi šalyje panaikinimo. 2019 m. gruodžio 9 d. Estija informavo, kad leidimas apeliantui gyventi šalyje nebus panaikintas. 2019 m. gruodžio 9 d. *Maahanmuuttovirasto* iš dalies pakeitė draudimą apeliantui atvykti ir nustatė, kad jis taikomas atvykimui į Suomiją. 2020 m. kovo 24 d. apeliantas buvo išsiųstas į Rusijos Federaciją. Vėliau, 2020 m. rugpjūčio 8 d. ir 2020 m. lapkričio 16 d. vėl atvykęs į Suomiją, jis buvo išsiųstas į Estiją.
- 7 *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinkio administracinis teismas) skundžiamu sprendimu atmetė apelianto skundą dėl 2019 m. lapkričio 19 d. *Maahanmuuttovirasto* sprendimo.

- 8 Apeliantas prašo *Korkein hallinto-oikeus* patenkinti apeliacinį skundą, skunde reikalauja panaikinti *Hallinto-oikeus* sprendimą ir grąžinti bylą *Maahanmuuttovirasto*, kad ši priimtų naują sprendimą.

Pagrindiniai bylos šalių argumentai

- 9 Apeliantas savo skunde *Korkein hallinto-oikeus* teigia, kad anksčiau tris kartus buvo išsiųstas iš Suomijos į Estiją, kur gyveno beveik visą gyvenimą ir kur jam buvo išduotas ilgalaikis leidimas gyventi ES. Jis turi sugyventinę, nepilnametį vaiką ir darbo vietą Estijoje. Išsiuntimas į šalį, kurios pilietis jis yra – Rusijos Federaciją, ir draudimas atvykti į visą Šengeno erdvę trukdė jam palaikyti nurodytus ryšius Estijoje. Su šalimi, kurios pilietis jis yra, jo nesieja jokie ryšiai. Apeliantas nesutiko būti išsiųstas į savo pilietybės šalį ir su nustatytu draudimu atvykti į visą Šengeno erdvę. Draudimas atvykti į visą Šengeno erdvę neleido jam grįžti į Estiją. *Maahanmuuttovirasto* sprendimas nuo pat pradžių buvo klaidingas. Šios klaidos neištaisė tai, kad *Maahanmuuttovirasto* 2019 m. gruodžio 9 d. iš dalies pakeitė draudimą atvykti ir nustatė, kad jis taikomas atvykimui į Suomiją.
- 10 *Maahanmuuttovirasto* nurodė *Korkein hallinto-oikeus*, kad apelianto ryšiai su Estija, apie kuriuos jis įvairiuose proceso etapuose teikė prieštaringą informaciją, nebuvo vertinami remiantis Direktyva dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (2003/109/EB), nes ši direktyva nagrinėjamu atveju nebuvo taikoma. Pagal direktyvos 3 straipsnį ši direktyva taikoma trečiųjų valstybių piliečiams, teisėtai gyvenantiems valstybėje narėje. Sąvoka „teisėtai gyvenantys“ direktyvoje atskirai neapibrėžta. Jei trečiosios valstybės pilietis gyvena Suomijoje neteisėtai, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, tokio asmens grąžinimui taikoma Direktyva dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (2008/115/EB, Grąžinimo direktyva). Negali būti laikoma, kad apeliantas gyvena Suomijoje teisėtai, nes atvykimo į Suomiją momentu jam buvo taikomas draudimas atvykti. Apeliantas žinojo, kad jo buvimas Suomijoje buvo neteisėtas ir kad jis neatitiko atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų. Be to, į Suomiją su kitos valstybės narės išduotu ilgalaikiu leidimu gyventi ES atvykęs apeliantas neprašė leidimo apsigyventi Suomijoje.
- 11 *Maahanmuuttovirasto* nuomone, antroji valstybė narė, šiuo atveju – Suomija, pagal Direktyvos dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso 22 straipsnio 3 dalį gali nuspręsti išsiųsti trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos tik remdamasi svariais sumetimais pagal 12 straipsnį ir laikydamosi jame nustatytų garantijų. Vyriausybės įstatymo projekte dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę (HE 94/2006 vp) nurodoma, kad Užsieniečių įstatymo 149 straipsnio 1 dalyje nustatytas išsiuntimo pagrindas taikomas ilgalaikiams gyventojams, kurie persikėlė į Suomiją, bet dar negavo ilgalaikio leidimo trečiųjų valstybių piliečiams gyventi Suomijoje. Remiantis direktyva į Užsieniečių įstatymą įtraukta 149 straipsnio 4 dalis taikoma tik užsieniečių, kuriems Suomija yra išdavusi ilgalaikį leidimą gyventi, išsiuntimui.

Travaux préparatoires taip pat neišsakyta pozicija dėl ilgalaikio gyventojų statusą kitoje valstybėje narėje turinčio trečiosios šalies piliečio išsiuntimo. *Maahanmuuttovirasto* nuomone, perkeliant direktyvą į nacionalinę teisę nebuvo pakankamai atsižvelgta į ilgalaikių gyventojų išsiuntimą, taigi, Užsieniečių įstatymas liko aiškintinas.

- 12 Be to, *Maahanmuuttovirasto* nurodė, kad pagal Gražinimo direktyvą išsiunčiama į kilmės šalį ar kitą trečiąją šalį. Sprendimas gražinti neteisėtai teritorijoje esanti trečiosios valstybės pilietį, kuris turi kitos valstybės narės išduotą leidimą gyventi, priimamas tuo atveju, jei asmuo nevykdo įpareigojimo persikelti į leidimą gyventi išdavusios valstybės narės teritoriją arba jei trečiosios šalies piliečio neatidėliotinas išvykimas yra būtinas viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais. Atsižvelgiant į tai, kad skundo pateikėjas kėlė grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui, turėjo būti priimtas sprendimas jį gražinti. Sprendimas gali būti priimamas tik dėl gražinimo į trečiąją šalį, o ne dėl gražinimo į kitą valstybę narę.

Nacionalinė teisė

- 13 Pagal Užsieniečių įstatymo (301/2004)¹ 11 straipsnio (121/2018) 1 dalį užsieniečio atvykimo sąlyga, be kita ko, yra ta, kad jam turi būti netaikomas draudimas atvykti pagal 1 dalies 4 punktą ir jis turi būti nelaikomas keliančiu grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui pagal 1 dalies 5 punktą.
- 14 Pagal Užsieniečių įstatymo 148 straipsnio 1 dalį užsienietis gali būti išsiųstas iš šalies, be kita ko, tuo atveju, jei, remiantis šios dalies 1 punktu (1214/2013), jis neatitinka įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo sąlygų arba jei remiantis 8 punktu jam paskirta laisvės atėmimo bausmė ar kita svarbi priežastis leidžia pagrįstai įtarti, kad jis įvykdys nusikalstamą veiką, už kurią Suomijoje gresia laisvės atėmimo bausmė, arba kad jis pakartotinai darys nusikaltimus.
- 15 Pagal Užsieniečių įstatymo 148 straipsnio 2 dalį be leidimo gyventi atvykęs užsienietis gali būti išsiunčiamas ir tuo atveju, jei jo buvimui Suomijoje reikalinga viza arba leidimas gyventi šalyje, tačiau dėl jų nebuvo kreiptasi arba jie nebuvo išduoti.
- 16 Pagal Užsieniečių įstatymo 149 straipsnio (565/2019) 4 dalį užsienietis, kuriam Suomijoje buvo išduotas ilgalaikis leidimas gyventi ES, gali būti išsiųstas tik tuo atveju, jei jis kelia tiesioginę ir pakankamai rimtą grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui.
- 17 Pagal Užsieniečių įstatymo 149b straipsnį (1214/2013) kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą galiojantį leidimą gyventi arba kitą joje būti teisę suteikiantį leidimą turintis trečiosios valstybės pilietis, kuris šalyje yra neteisėtai

¹ <...>

arba kurio prašymas išduoti leidimą gyventi šalyje buvo atmetas, turi būti įpareigojamas nedelsiant persikelti į tos kitos valstybės narės teritoriją. Jei trečiosios valstybės pilietis nevykdo šio įpareigojimo arba jei viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais būtina, kad šis asmuo išvyktų nedelsiant, duodamas įsakymas jį išsiųsti.

- 18 Pagal Užsieniečių įstatymo 146a straipsnį (1214/2013) sąvoka „grąžinimas“ apibrėžiamas išsiuntimo procesas, kurį vykdančią trečiosios šalies pilietis, kuriam buvo neleista atvykti arba kurį buvo nurodyta grąžinti ar išsiųsti, išvyksta savo noru arba yra išsiunčiamas: 1) į kilmės šalį; 2) į tranzito šalį pagal Sąjungos ar Suomijos ir trečiosios šalies readmisijos susitarimą ar kitą susitarimą arba 3) į kitą trečiąją šalį, į kurią atitinkamas trečiosios šalies pilietis savanoriškai nusprendžia grįžti ir į kurią jis būtų priimtas.

Pagrindinės Sąjungos teisės nuostatos

Tarybos direktyva dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (2003/109/EB) (su pakeitimais, padarytais 2011 m. gegužės 1[1] d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/51/ES, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 2003/109/EB siekiant išplėsti jos taikymo sritį asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga)

- 19 Pagal direktyvos 1 straipsnio a punktą ja nustatomos sąlygos, kuriomis valstybė narė suteikia ilgalaikio gyventojų statusą jos teritorijoje teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams ir panaikina tokį statusą, bei su tokiu statusu susijusias teises. Pagal šio straipsnio b punktą direktyva nustato ilgalaikio gyventojų statusą turinčių trečiųjų šalių piliečių apsigyvenimo sąlygas kitoje valstybėje narėje nei toje, kuri suteikė tokį statusą.
- 20 Pagal 2 straipsnio c punktą sąvoka „pirmoji valstybė narė“ šioje direktyvoje apibrėžiama kaip valstybė narė, kuri pirmoji suteikė trečiosios šalies piliečiui ilgalaikio gyventojų statusą. Pagal to paties straipsnio d punktą sąvoka „antroji valstybė narė“ šioje direktyvoje apibrėžiama kaip bet kuri valstybė narė, išskyrus tą, kuri pirmoji suteikė trečiosios šalies piliečiui ilgalaikio gyventojų statusą ir kurioje tas ilgalaikis gyventojas įgyvendina savo teisę apsigyventi.
- 21 Pagal 3 straipsnio 1 dalį ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems valstybėje narėje.
- 22 Pagal direktyvos 12 straipsnio 1 dalį valstybės narės gali priimti sprendimą išsiųsti ilgalaikį gyventoją tiksliai tuo atveju, jei jis ar ji kelia realią ir pakankamai rimtą grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui.
- 23 Pagal direktyvos 12 straipsnio 3 dalį, prieš priimdamos sprendimą išsiųsti ilgametį gyventoją, valstybės narės turi atsižvelgti į šiuos veiksnius:
- a) gyvenimo jų teritorijoje trukmę;

- b) suinteresuoto asmens amžių;
 - c) to pasekmes suinteresuotam asmeniui ir jo šeimos nariams;
 - d) ryšius su gyvenamąja šalimi arba ryšių su kilmės šalimi nebuvimą.
- 24 Pagal direktyvos 14 straipsnio 1 dalį ilgalaikis gyventojas įgyja teisę gyventi kitos nei ilgalaikio gyventojų statusą jam suteikusių valstybės narės teritorijoje ilgiau kaip tris mėnesius, jei yra tenkinamos šiame skyriuje nustatytos sąlygos.
- 25 Pagal direktyvos 15 straipsnio 1 dalį, atvykęs į antros valstybės narės teritoriją, ilgalaikis gyventojas kaip galima greičiau, ne vėliau kaip praėjus trimis mėnesiais po atvykimo, privalo kreiptis į tos valstybės narės kompetentingas institucijas, prašydamas išduoti leidimą gyventi.
- 26 Pagal direktyvos 22 straipsnio 1 dalį antroji valstybė narė, kol trečiosios šalies piliečiui nesuteiktas ilgalaikio gyventojų statusas, gali nuspręsti nepratęsti leidimo gyventi arba jį panaikinti ir nurodyti atitinkamam asmeniui ir jo šeimos nariams nacionalinės teisės aktuose nustatyta tvarka, įskaitant ir išsiuntimo tvarką, palikti jos teritoriją šiais atvejais:
- a) viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais, kaip nurodyta 17 straipsnyje;
 - b) jei nebetenkinamos 14, 15 ir 16 straipsniuose nurodytos sąlygos;
 - c) jei tas trečiosios šalies pilietis gyvena atitinkamoje valstybėje narėje neteisėtai.
- 27 Pagal direktyvos 22 straipsnio 2 dalį pirmoji valstybė narė, antrajai valstybei narei pritaikius bet kurią iš straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių, nedelsdama ir be jokių formalumų priima tą ilgalaikį gyventoją ir jo šeimos narius atgal į savo teritoriją. Antroji valstybė narė praneša pirmajai valstybei narei apie savo sprendimą.
- 28 Pagal direktyvos 22 straipsnio 3 dalį antroji valstybė narė, kol trečiosios šalies piliečiui nesuteiktas ilgalaikio gyventojų statusas ir nenusižengiant straipsnio 2 dalyje nurodytai pareigai priimti asmenį atgal, gali nuspręsti, remdamasi svariais viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais, išsiųsti trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos pagal 12 straipsnyje nustatytas garantijas ir jų laikydamasi. Tokiais atvejais antroji valstybė narė, priimdama minėtą sprendimą, pasikonsultuoja su pirmąja valstybe nare. Priėmusi sprendimą išsiųsti atitinkamą trečiosios šalies pilietį, antroji valstybė narė imasi visų deramų priemonių veiksmingai įgyvendinti tokį sprendimą. Tokiais atvejais antroji valstybė narė pateikia pirmajai valstybei narei reikiamą informaciją, susijusią su sprendimo išsiųsti įgyvendinimu.

- 29 Pagal direktyvos 26 straipsnio pirmą pastraipą valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję vėliausiai iki 2006 m. sausio 23 d., įgyvendina šią direktyvą.

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (2008/115/EB, Grąžinimo direktyva)

- 30 Pagal direktyvos 2 straipsnio 1 dalį ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, neteisėtai esantiems valstybėje narės teritorijoje.
- 31 Pagal direktyvos 3 straipsnio 2 punktą sąvoka „neteisėtas buvimas“ šioje direktyvoje apibrėžiama kaip trečiosios šalies piliečio, kuris neatitinka arba nebeatitinka Šengeno sienų kodekso 5 straipsnyje nustatytų atvykimo sąlygų ar kitų atvykimo, buvimo ar gyvenimo toje valstybėje narėje sąlygų, buvimas valstybės narės teritorijoje.
- 32 Pagal direktyvos 3 straipsnio 3 punktą sąvoka „grąžinimas“ šioje direktyvoje apibrėžiama kaip trečiosios šalies piliečio grąžimo procesas – savanoriškai vykdant prievolę grįžti arba priverstinai – į asmens kilmės šalį arba tranzito šalį pagal Bendrijos ar dvišalius readmisijos susitarimus ar kitas nuostatas, arba kitą trečiąją šalį, į kurią atitinkamas trečiosios šalies pilietis savanoriškai nusprendžia grįžti ir į kurią jis būtų priimtas.
- 33 Pagal direktyvos 3 straipsnio 4 punktą sąvoka „sprendimas grąžinti“ šioje direktyvoje apibrėžiama kaip administracinis ar teismo sprendimas ar aktas, kuriuo konstatuojama arba paskelbiama, kad trečiosios šalies piliečio buvimas yra neteisėtas, ir nustatoma ar nurodoma prievolė grįžti.
- 34 Pagal direktyvos 6 straipsnio 1 dalį valstybės narės priima sprendimą grąžinti kiekvieno trečiosios šalies piliečio, neteisėtai esančio jų teritorijoje, atžvilgiu, nepažeisdamos 2–5 dalyse nurodytų išimčių. Pagal to paties straipsnio 2 dalį reikalaujama, kad neteisėtai valstybės narės teritorijoje esantys trečiosios šalies piliečiai, kurie turi kitos valstybės narės išduotą galiojantį leidimą gyventi ar kitą teisę joje būti suteikiantį leidimą, nedelsdami vyktų į tos kitos valstybės narės teritoriją. Kai suinteresuotas trečiosios šalies pilietis nesilaiko šio reikalavimo arba kai trečiosios šalies piliečio neatidėliotinas išvykimas yra būtinas viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo sumetimais, taikoma 1 dalis.
- 35 Pagal direktyvos 7 straipsnio 4 dalį, jeigu esama pasislėpimo pavojaus arba jei prašymas dėl teisėto buvimo buvo atmestas, kaip akivaizdžiai nepagrįstas ar melagingas, arba jei suinteresuotas asmuo kelia pavojų viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar nacionaliniam saugumui, valstybės narės gali nesuteikti laikotarpio savanoriškai išvykti arba gali suteikti trumpesnį nei septynių dienų laikotarpį.

Prejudicinio sprendimo būtinybė

- 36 *Korkein hallinto-oikeus* nagrinėjamos bylos dalykas yra klausimas, ar *Maahanmuuttovirasto* pagal Gražinimo direktyvoje numatytą procedūrą galėjo išsiųsti apeliantą į Rusijos Federaciją ir nustatyti jam visoje Šengeno erdvėje galiojantį draudimą atvykti, užuot laikiusis Direktyvoje dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso numatytos procedūros.
- 37 Neginčijama, kad apeliantas turi Estijos išduotą trečiųjų valstybių piliečiams skirtą ilgalaikį leidimą gyventi ir kad jis nesikreipė dėl leidimo gyventi Suomijoje.
- 38 Taip pat neginčijama, kad apeliantas, atvykdamas į Suomiją, dėl anksčiau jam nustatyto nacionalinio draudimo atvykti į Suomiją neatitiko Užsieniečių įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytos atvykimo į šalį sąlygos.
- 39 Be to, įrodyta, kad apeliantas, atvykdamas į Suomiją, neatitiko Užsieniečių įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatytos atvykimo į šalį sąlygos dėl keliamos grėsmės viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui.
- 40 *Maahanmuuttovirasto* nuomone, apelianto buvimas Suomijoje buvo neteisėtas, todėl jo išsiuntimui buvo taikoma Gražinimo direktyvoje, o ne Direktyvos dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso 22 straipsnio 3 dalyje ir 12 straipsnyje nustatyta procedūra. Atsižvelgiant į tai, kad apeliantas buvo laikomas keliančiu grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui, jis buvo išsiųstas iš Europos Sąjungos į savo pilietybės šalį, nepaisant Estijos jam išduoto trečiųjų valstybių piliečiams skirto ilgalaikio leidimo gyventi.
- 41 Šioje byloje nagrinėjamas klausimas, ar esant tokiai situacijai, kai apeliantas gyvena Suomijoje neteisėtai, apelianto išsiuntimui iš Europos Sąjungos dėl Estijos išduoto leidimo gyventi šalyje yra taikytina Direktyvoje dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso numatyta sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo.
- 42 Pagal Direktyvos dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso 3 straipsnio 1 dalį ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems valstybėje narėje. Viena vertus, direktyvoje nustatomos šio statuso suteikimo ir panaikinimo sąlygos, taip pat su tokiu statusu susijusios teisės, kita vertus – asmenų, kuriems buvo suteiktas šis statusas, apsigyvenimo sąlygos kitoje valstybėje narėje nei toje, kuri šiems trečiųjų šalių piliečiams suteikė ilgalaikio gyventojų statusą. Direktyvos II skyrius taikomas ilgalaikio gyventojų statusui pirmojoje valstybėje narėje, o III skyrius – gyvenimui kitose valstybės narėse. Direktyvos III skyriuje esančio 22 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta, kad antroji valstybė narė gali išsiųsti asmenį, kuriam ilgalaikio gyventojų statusas buvo suteiktas pirmojoje valstybėje narėje, jei šis asmuo gyvena antrosios valstybės narės teritorijoje neteisėtai. Pagal direktyvos 22 straipsnio 3 dalį antroji valstybė narė tam tikrais atvejais gali nuspręsti išsiųsti trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos pagal 12 straipsnyje nustatytas garantijas ir jų laikydamasi.

- 43 Iš direktyvos nuostatų nėra visiškai aišku, kaip esant tokiai situacijai turi būti aiškinama direktyvos 3 straipsnio 1 dalis. Viena vertus, apeliantas teisėtai gyvena Estijoje ir dėl Estijos jam, kaip trečiosios šalies piliečiui, išduoto ilgalaikio leidimo gyventi turi tam tikras direktyvoje įtvirtintas teises, be kita ko, teisę į sustiprintą apsaugą nuo išsiuntimo, o tam tikromis sąlygomis – teisę gyventi kitoje valstybėje narėje. Kita vertus, apeliantas nepateikė prašymo Suomijoje išduoti jam leidimą gyventi pagal šią direktyvą, o dėl jam nustatyto draudimo atvykti į Suomiją neatitiko atvykimo į šalį sąlygų, todėl jo buvimas Suomijoje buvo neteisėtas.
- 44 Tuo atveju, jei apelianto išsiuntimas turi būti vertinamas pagal Direktyvą dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, *Korkein hallinto-oikeus* pateikia toliau nurodytas pastabas dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę.
- 45 Įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti, turėjo įsigalioti vėliausiai iki 2006 m. sausio 23 d. Užsieniečių įstatymo 149 straipsnio 4 dalis, vadovaujantis jos tekstu, taikoma tik užsieniečiams, kuriems Suomijoje išduotas trečiųjų valstybių piliečiams skirtas ilgalaikis leidimas gyventi. Užsieniečių įstatyme nenumatyta speciali procedūra pagal Direktyvos dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso 22 straipsnio 3 dalį, kurią taikant kitos valstybės narės išduotą ilgalaikį leidimą gyventi turintis trečiosios šalies pilietis Suomijos būtų išsiunčiamas iš Europos Sąjungos.
- 46 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, jei valstybė narė neperkėlė direktyvos į nacionalinę teisę per nustatytą terminą arba ją perkėlė klaidingai, privatūs asmenys nacionaliniuose teismuose gali remtis direktyvos nuostatomis valstybės atžvilgiu, kai jos, sprendžiant iš jų turinio, yra besąlyginės ir pakankamai aiškios.
- 47 Be to, *Korkein hallinto-oikeus* abejoja, ar šios direktyvos 12 straipsnio 1 ir 3 dalys ir 22 straipsnio 3 dalis, sprendžiant iš jų turinio, yra besąlyginės ir pakankamai aiškios, kad trečiosios šalies pilietis galėtų jomis remtis prieš valstybę narę.
- 48 *Korkein hallinto-oikeus* suteikė apeliantui ir *Maahanmuuttovirasto* galimybę pateikti pastabas dėl nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą projekto.

***Korkein hallinto-oikeus* nutartis**

- 49 *Korkein hallinto-oikeus* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra būtinas tam, kad *Korkein hallinto-oikeus* galėtų priimti sprendimą nagrinėjamoje byloje.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar asmens, kuris atvyko į valstybės narės teritoriją galiojant jam nustatytam draudimui atvykti, kurio buvimas šioje valstybėje narėje pagal nacionalinę teisę atitinkamai buvo neteisėtas ir kuris nepateikė prašymo išduoti leidimą gyventi toje valstybėje narėje, išsiuntimui iš Europos Sąjungos teritorijos taikoma Direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, jei kitoje valstybėje narėje šiam trečiosios valstybės piliečiui buvo išduotas ilgalaikis leidimas gyventi?

Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

2. Ar Direktyvos 2003/109/EB 12 straipsnio 1 ir 3 dalys ir 22 straipsnio 3 dalis dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, atsižvelgiant į šių nuostatų turinį, yra tokios besąlyginės ir pakankamai aiškios, kad trečiosios šalies pilietis galėtų jomis remtis prieš valstybę narę?

<...>